

Ionel Bostan

Investigații financiare

Control extern. Inspecție fiscală. Expertiză contabilă

TIPO MOLDOVA

Ionel BOSTAN

Investigații financiare:

- Control extern • Inspecție fiscală
- Expertiză contabilă

**EDITAT CU SPRIJINUL AGENȚIEI NAȚIONALE
PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOSTAN, IONEL**

**Investigații financiare : control extern, inspecție fiscală,
expertiză contabilă / Ionel Bostan. - Iași : Tipo Moldova, 2007
ISBN 978-973-8900-75-2**

336.148

Redactor: *Aurel Ștefanachi*
Tehnoredactor: *Ing. Ioan Herghelegiu*
Constantin Apetrei

ISBN 978-973-8900-75-2

© Toate drepturile aparțin autorului

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2007

Tipărit la **Tipografia Moldova**,
Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iași
Telefon/Fax: 0232206549
E-mail: office@tipomoldova.ro

Ionel BOSTAN

Investigații financiare:

- Control extern • Inspecție fiscală
- Expertiză contabilă

Editia a II-a revizuită si adăugită

TIPO MOLDOVA

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Ioan Pereș, Universitatea de Vest Timișoara

Prof. univ. dr. Sorin Mihăescu, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași

Sub aspect aplicativ, controlul economic-financiar are ca domeniu de manifestare perimetrul extins al economiei naționale, viața economică în ansamblul său, privită prin prisma legalității și eficienței, atât din unghiul de vedere al gestionării și utilizării resurselor și al onorării obligațiilor față de bugete publice, fonduri speciale etc., cât și din perspectiva sistemelor de calcul, comunicare și raportare a informațiilor financiar-contabile.

Dan Drosu Șaguna

Cuprins

Considerații introductive	13
Cap. 1 Fundamentele controlului financiar	23
1.1. Definiția, rolul și funcțiile controlului financiar.....	25
1.2. Repere istorice privind controlul financiar în România.....	28
1.3. Tipologia controlului financiar.....	31
1.4. Obiectul controlului financiar; surse de date și informații.....	34
Cap. 2 Noi componente manageriale în planul instituțional al controlului financiar public.....	41
2.1. Crearea Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF)	43
2.2. Preluarea activității de administrare a veniturilor bugetare reprezentând contribuții sociale de către Ministerul Finanțelor Publice	44
2.3. Sistemul de antrepozitare fiscală	46
Cap. 3 Exercițarea controlului financiar public	49
3.1. Managementul activității de control financiar public.....	52
3.2. Obiective specifice de control.....	53
3.3. Întocmirea actelor de control.....	54

3.3.1. Procesul-verbal de control financiar	54
3.3.2. Procesul-verbal intermediar.....	57
3.3.3. Procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor	58
3.3.4. Nota de constatare	58
3.3.5. Nota unilaterală	58
3.3.6. Nota de prezentare	58
3.4. Soluționarea plângerilor	59
3.5. Evidența, urmărirea și raportarea rezultatelor activității de control financiar	60

Cap. 4 Respectarea regimului contabilității și al inventarierii, obiectiv esențial de control financiar 63

4.1. Reglementarea contabilității diverselor entități economice.....	65
4.2. Elemente organizatorice și de management al contabilității.....	68
4.3. Registrele de contabilitate	70
4.4. Situațiile financiare anuale și componenta publică a contabilității	71
4.5. Procedura derulării inventarierii elementelor de activ și de pasiv	77
4.6. Perfectarea operațiunilor de inventariere patrimonială.....	86
4.6.1. Evaluarea elementelor de activ și de pasiv cu ocazia inventarierii	87
4.6.2. Rezultatele inventarierii.....	89
4.6.3. Compensarea lipsurilor cu eventualele plusuri	90
4.6.4. Scăzăminte/ perisabilități.....	91
4.6.5. Înregistrarea în contabilitate a rezultatului inventarierii.....	92
4.6.6. Particularități privind unitățile din sectorul public.....	92

Cap. 5 Cadrul instituțional privind inspecția fiscală și instrumentele juridice anti-evaziune 95

5.1. Obiectul și funcțiile inspecției fiscale	97
5.2. Realizarea inspecției fiscale	99
5.3. Reguli privind inspecția fiscală	100
5.4. Sesizarea organelor de urmărire penală.....	101
5.5. Raportul privind rezultatul inspecției fiscale	102
5.6. Instrumente juridice anti-evaziune	102

Cap. 6 Garda Financiară	107
6.1. Repere manageriale specifice	109
6.2. Drepturile și obligațiile personalului în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu	113
6.2.1. Politici de stimulare a performanțelor personalului.....	115
6.3. Reguli specifice aplicabile personalului Gărzii Financiare.....	119
6.4. Proceduri de control.....	120
6.5. Raport de activitate (GF-2006)	124
Cap. 7 Organizarea și funcționarea Curții de Conturi	139
7.1. Repere istorice	141
7.2. Funcționarea Curții Superioare de Control Financiar (1973-1990)	144
7.3. Reînființarea Curții de Conturi a României (1992) și funcționarea sa.	147
7.3.1. Atribuții de control și audit financiar	148
7.3.2. Controlul ulterior	151
7.3.3. Specificul controlului Curții de Conturi	153
7.3.4. Organizarea și conducerea Curții de Conturi	153
7.3.5. Atribuții de raportare, avizare și alte competențe	156
7.4. Modificări recente privind organizarea și funcționarea instituției.....	158
Cap. 8 Proceduri de control financiar ulterior și de valorificare a constatărilor, aplicate în cadrul Curții de Conturi	161
8.1. Atribuții, competențe și obiective de control financiar ulterior extern	163
8.2. Elaborarea, aprobarea și urmărirea executării programului de control financiar anual	169
8.3. Organizarea și efectuarea controlului financiar ulterior extern	178
8.4. Întocmirea actelor de control financiar.....	181
Reguli de întocmire a actelor de control financiar.....	186
8.5. Proceduri de valorificare a constatărilor înscrise în actele de control financiar	191
8.6. Abateri și sancțiuni speciale	197

8.7. Raport de activitate (pe anul 2005 – Extras).....	197
Cap. 9 Curtea de Conturi a Uniunii Europene	235
9.1. Preliminarii asupra temeiurilor juridice ale înființării instituției.....	237
9.2. Curtea de Conturi a UE în reglementarea Tratatului de la Maastricht și a Tratatului de la Amsterdam.....	238
9.2.1. Compunerea, statutul membrilor și funcționarea Curții Europene de Conturi	238
9.2.2. Competența Curții de Conturi	242
9.2.3. Rolul Curții de Conturi a Uniunii Europene	243
9.2.4. Modificări aduse prin Tratatul de la Nisa.....	244
9.3. Politicile de control și standardele Curții de Conturi a UE.....	245
9.3.1. Obiective și responsabilități.....	246
9.3.2. Planificarea auditului.....	250
9.3.3. Controlul intern.....	253
9.3.4. Probațiunea auditului.....	256
9.3.5. Apelul la activitatea altor experți	259
9.3.6. Concluziile desprinse în urma auditului și realizarea rapoartelor	261
9.4. Componente procedurale	265
9.4.1. Organizarea Curții.....	265
9.4.2. Procedurile operaționale ale Curții.....	269
9.4.3. Metodele de control și rapoartele Curții.....	271
Cap. 10 Oficiul de Luptă Antifraudă (OLAF) al Uniunii Europene.....	273
10.1. Înființarea și funcționarea OLAF	275
10.1.1. Înființarea Oficiului European de Luptă Anti-Fraudă (OLAF)	276
10.1.2. Sarcinile și obiectivele OLAF.....	277
10.1.3. Activitatea și funcționarea OLAF	279
10.2. Investigațiile desfășurate de Oficiul de Luptă Antifraudă.....	280
10.2.1. Investigațiile administrative.....	280
10.2.2. Investigațiile externe.....	280
10.2.3. Investigațiile interne.....	281
10.2.4. Derularea activității investigative.....	283
10.3. Regimul informațiilor și finanțarea OLAF.....	284
10.3.1. Confidențialitatea și protecția datelor și informațiilor.....	285
10.3.2. Raportul de investigare și luarea de măsuri în urma investigațiilor.....	285

10.3.3. Înaintarea de informații de către Oficiu	286
10.3.4. Comisia de Supraveghere.....	287
10.3.5. Finanțarea OLAF.....	289

Cap. 11 Utilizarea expertizei contabile ca probă în practica judiciară 291

11.1. Statul juridic al expertului contabil	293
11.1.1. În alte țări	294
11.1.2. În România	297
11.1.3. Accesul la profesia de expert contabil	299
11.2. Forța probantă a expertizelor judiciare.....	299
11.3. Expertiza contabilă în practica judiciară.....	303
11.4. Repere de bază privind expertiza contabilă.....	304
11.4.1. Dispunerea și numirea experților contabili în expertizele contabile judiciare	305
11.4.2. Incompatibilitățile expertului contabil. Abținerea și recuzarea.....	309
11.4.3. Drepturile, obligațiile și interdicțiile expertului contabil numit	310
11.4.4. Norme de raport specifice misiunilor privind expertizele contabile	312
11.4.5. Condiții de redactare a raportului de expertiză contabilă.....	323
11.4.6. Valorificarea raportului de expertiză contabilă. Cheltuielile judiciare și costul expertizei	325
11.5. Plata experților contabili	329

Cap. 12 Contractarea, programarea, documentarea și avizarea lucrărilor privind expertizele contabile. Răspunderea experților contabili..... 331

12.1. Contractarea și programarea expertizelor contabile.....	334
12.1.1. Contractarea lucrărilor de expertiză contabilă.....	335
12.1.2. Programarea lucrărilor de expertiză contabilă.....	337
12.2. Documentarea lucrărilor privind expertizele contabile	338
12.3. Verificarea și avizarea expertizelor contabile judiciare	340
12.3.1. Necesitatea verificării și avizării expertizelor contabile judiciare.....	340
12.3.2. Selectarea și angajarea experților contabili verficatori.....	341
12.3.3. Atribuțiile experților contabili verficatori	342
12.4. Răspunderea experților contabili	344
12.4.1. Răspunderea disciplinară	344

12.4.2. Răspunderea contravențională sau administrativă.....	346
12.4.3. Răspunderea penală.....	347
12.4.4. Răspunderea civilă	348
Anexă ELEMENTE DEONTOLOGICE ALE MISIUNILOR PRIVIND EXPERTIZELE CONTABILE	350
BIBLIOGRAFIE	355